

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย อุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ทำการทดลองและเก็บข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินงาน วิธีการทดลอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แผนการวิจัย

แผนการวิจัยทั้งหมดดำเนินการที่อาคาร 11 ชั้น 6 ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2. วัสดุและอุปกรณ์

- 2.1 ขวดวัดปริมาตร ขนาด 50 มล.
- 2.2 ขวดวัดปริมาตร ขนาด 100 มล.
- 2.3 บีกเกอร์ ขนาด 100 มล.
- 2.4 กระจกนาฬิกา
- 2.5 กระจกตวง ปริมาตร 50 มล.
- 2.6 บีเปตมีขีดบอกปริมาตร 1, 5 และ 10 มล.
- 2.7 กรวยแก้วก้านสั้น
- 2.8 กระจกทรง ขนาด 11 ซม.
- 2.9 เต้าไฟฟ้า 1500 วัตต์
- 2.10 หลอดหยด ยาว 10 ซม.
- 2.11 ลูกยางบีเปต
- 2.12 เครื่องวิเคราะห์ธาตุโลหะหนักชนิด Flame Ionization Detection ยี่ห้อ Avanta
- 2.13 แท่งแก้วคนสาร
- 2.14 ขวดวัดปริมาตร ขนาด 50 มล.
- 2.15 ขวดวัดปริมาตร ขนาด 100 มล.
- 2.16 บีกเกอร์ ขนาด 100 มล.
- 2.17 กระจกนาฬิกา
- 2.18 กระจกตวง ปริมาตร 50 มล.
- 2.19 บีเปตมีขีดบอกปริมาตร 1, 5 และ 10 มล.

2.20 กรวยแก้วก้านสั้น

2.21 กระจกทรง ขนาด 11 ซม.

2.22 หลอดหยด ยาว 10 ซม.

2.23 ลูกยางบีบเปิด

2.24 แท่งแก้วคนสาร

2.25 เครื่องวิเคราะห์ด้วยแสงฟลูออเรสเซนซ์ (Spectrofluorophotometer) ยี่ห้อ

Shimadshu รุ่น RF 5301 PC

3. สารเคมี

3.1 กรดไนตริก

3.2 สารละลายมาตรฐานโพแทสเซียม

3.3 น้ำกลั่น

3.4 สารละลายมาตรฐานวิตามินบี 12

3.5 น้ำกลั่น

ภาพที่ 15 เครื่อง Atomic Absorption Spectrophotometer (AAS)

ภาพที่ 16 เครื่อง Spectrofluorophotometer (RF)

ภาพที่ 17 ชุดกรวยกรอง

4. วิธีดำเนินการทดลอง

การเตรียมตัวอย่างน้ำนมแพะ

4.1 นำตัวอย่างน้ำนมแพะที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยเป็นน้ำนมแพะที่มีขายกันตามท้องตลาด ยี่ห้อศิริชัย มาจำนวน 500 มิลลิลิตร

4.2 การเตรียมตัวอย่างนมแพะ เพื่อวิเคราะห์ปริมาณธาตุโพแทสเซียม โดยนำตัวอย่างน้ำนมแพะที่ได้ในข้อ 3.4.1 มาใส่ลงในบีกเกอร์ขนาด 50 มิลลิลิตร จำนวน 10 บีกเกอร์ เพื่อทำการย่อยสกัดธาตุโพแทสเซียม โดยผ่านความร้อนจากเตาไฟฟ้าที่อุณหภูมิ 40 - 60 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3 ชั่วโมง

4.3 นำตัวอย่างน้ำนมแพะที่ผ่านการย่อยเพื่อสกัดธาตุโพแทสเซียมมาตั้งทิ้งไว้ให้เย็นที่อุณหภูมิห้อง

4.4 จากนั้นนำตัวอย่างน้ำนมที่ได้ในข้อ 4.3 มาผ่านการกรองโดยชุดกรอง เพื่อกรองสิ่งสกปรกและอนุพันธ์ที่ไม่ย่อยของตัวอย่างน้ำนมแพะ แล้วบรรจุลงในขวดวัดปริมาตร 50 มิลลิลิตร จำนวน 10 ขวด

4.5 การเตรียมตัวอย่างนมแพะ เพื่อวิเคราะห์ปริมาณวิตามินบี 12 โดยนำตัวอย่างน้ำนมแพะที่ได้ในข้อ 4.1 มาใส่ลงในบีกเกอร์ขนาด 50 มิลลิลิตร จำนวน 10 บีกเกอร์ มาผ่านการกรองโดยชุดกรอง เพื่อกรองสิ่งสกปรกและอนุพันธ์ที่ไม่ย่อยของตัวอย่างน้ำนมแพะ แล้วบรรจุลงในขวดวัดปริมาตร 50 มิลลิลิตร จำนวน 10 ขวด

การวิเคราะห์ปริมาณธาตุโพแทสเซียมในตัวอย่างน้ำนมแพะ

4.6 การวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำนมแพะจะแบ่งออกเป็น 2 พารามิเตอร์ คือการหาปริมาณธาตุโพแทสเซียม และปริมาณวิตามินบี 12

4.7 ทำการวิเคราะห์หาปริมาณธาตุโพแทสเซียมในตัวอย่างน้ำนมแพะเป็นอันดับแรกโดยการเตรียมสารละลายมาตรฐานธาตุโพแทสเซียมที่มีความเข้มข้น 0.05 ppm, 1 ppm, 10 ppm, 50 ppm และ 100 ppm

4.8 นำสารละลายมาตรฐานธาตุโพแทสเซียมที่ได้ในข้อ 4.7 มาทำกราฟมาตรฐานโดยเครื่อง Atomic Absorption Spectrophotometer โดยใช้เทคนิค Flame Ionization Detection

4.9 นำตัวอย่างน้ำนมแพะที่เตรียมไว้ในข้อ 4.4 มาทำการวิเคราะห์ทีละตัวอย่าง โดยวิเคราะห์ตัวอย่างละ 3 ซ้ำ จนครบ 10 ตัวอย่าง

4.10 ทำการรวบรวมและสรุปผลการวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ปริมาณวิตามินบี 12 ในตัวอย่างน้ำนมแพะ

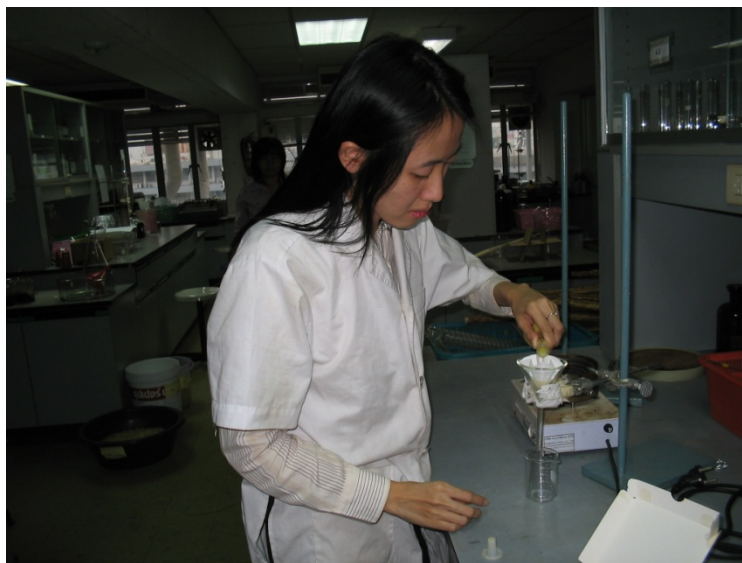
- 4.11 การวิเคราะห์หาปริมาณวิตามินบี 12 ในตัวอย่างน้ำนมแพะ
- 4.12 เตรียมสารละลายมาตรฐานวิตามินบี 12 ที่มีความเข้มข้น 0.0001 ppm, 0.001 ppm, 0.003 ppm, 0.005 ppm และ 0.007 ppm
- 4.13 นำสารละลายมาตรฐานวิตามินบี 12 ดังกล่าวมาทำกราฟมาตรฐานโดยเครื่อง Spectrofluorophotometer โดยใช้เทคนิค fluorophoto method
- 4.14 ทำการรวบรวมและสรุปผลการวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ

ระยะที่ 2

- 4.15 นำตัวอย่างน้ำนมแพะที่เหลือจากข้อ 3.4.1 มาเติมวิตามินบี 12 และธาตุโพแทสเซียม
- 4.16 ดำเนินการตามข้อ 4.2 ถึง 4.5 อีกครั้งหนึ่ง
- 4.17 การเติมคุณค่าทางโภชนาการตัวอย่างน้ำนมแพะจะแบ่งออกเป็น 2 พารามิเตอร์ คือ การหาปริมาณธาตุโพแทสเซียม และปริมาณวิตามินบี 12
- 4.18 วิตามินบี 12 ที่ใช้เตรียมได้ จากการสังเคราะห์โดยจุลินทรีย์ *Bacillus megaterium* ในอาหารเลี้ยงเชื้อ ซึ่งจะเติมวิตามินบี 12 ลงไปในน้ำนมแพะให้ได้ค่าความเข้มข้น 10 มิลลิกรัมต่อลิตร (เติมวิตามินบี 12 จำนวน 0.5 มิลลิกรัมต่อลิตรต่อ น้ำนมแพะ 50 มิลลิลิตร)
- 4.19 ทำการเติมธาตุโพแทสเซียมเกรดอาหารลงไปในน้ำนมแพะให้ได้ค่าความเข้มข้น 5 กรัมต่อลิตร เจือจางน้ำนมแพะ 10 เท่า (เติมธาตุโพแทสเซียม 0.025 มิลลิกรัมต่อลิตรต่อ น้ำนมแพะ 50 มิลลิลิตร)
- 4.20 ทำการวิเคราะห์หาปริมาณธาตุโพแทสเซียมที่เติมในตัวอย่างน้ำนมแพะโดยเครื่อง Atomic Absorption Spectrophotometer โดยใช้เทคนิค Flame Ionization Detection
- 4.21 เตรียมสารละลายมาตรฐานธาตุโพแทสเซียมที่มีความเข้มข้น 0.1 ppm, 0.5 ppm, 1 ppm, และ 2 ppm
- 4.22 นำตัวอย่างน้ำนมแพะที่เตรียมไว้ในข้อ 4.19 มาทำการวิเคราะห์ที่ละตัวอย่าง โดยวิเคราะห์ตัวอย่างละ 3 ซ้ำ จนครบ 10 ตัวอย่าง
- 4.23 ลำดับต่อมา ทำการวิเคราะห์หาปริมาณวิตามินบี 12 ในตัวอย่างน้ำนม
- 4.24 เตรียมสารละลายมาตรฐานวิตามินบี 12 ที่มีความเข้มข้น 5 ppm, 10 ppm, 15 ppm และ 20 ppm

4.25 นำสารละลายมาตรฐานวิตามินบี 12 ดังกล่าวมาทำกราฟมาตรฐานโดยเครื่อง Spectrofluorophotometer โดยใช้เทคนิค fluorophoto method

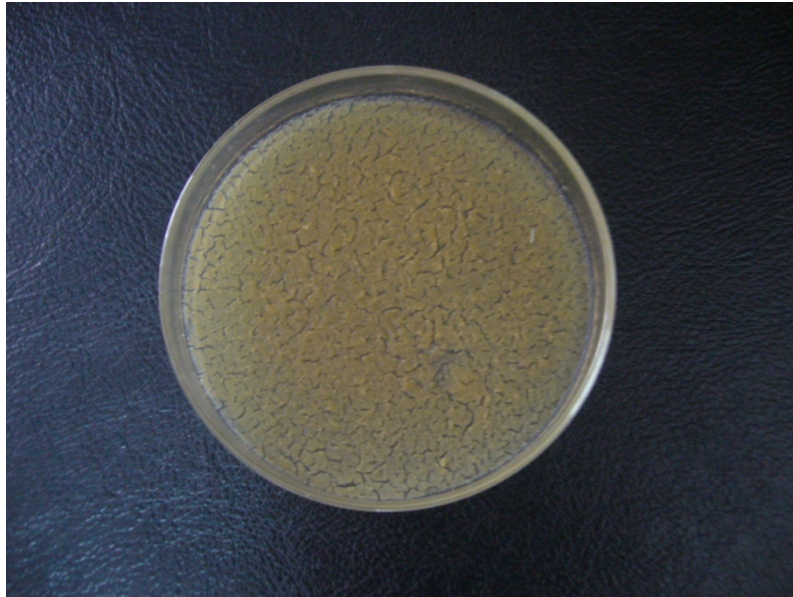
4.26 ทำการรวบรวมและสรุปผลการวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ

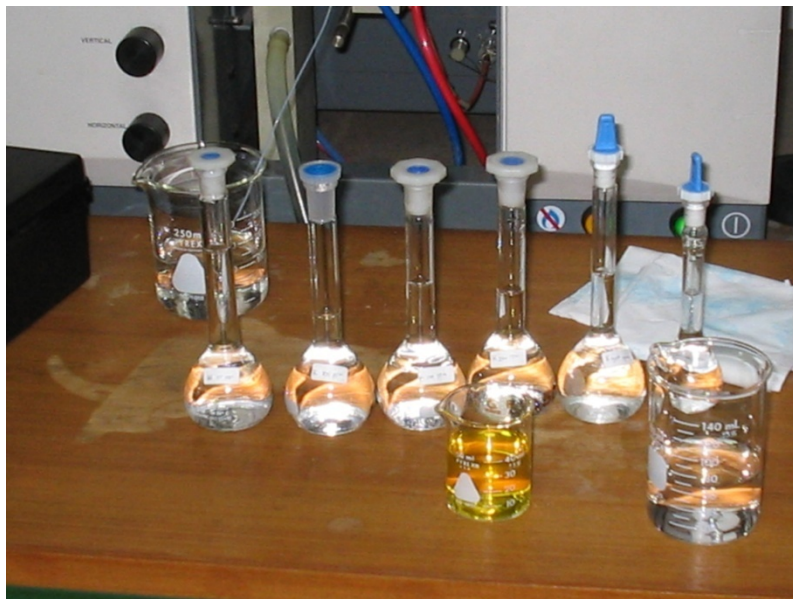
ภาพที่18 การกรองตัวอย่างนมแพะที่สกัดแล้ว

ภาพที่19 การกรองตัวอย่างนมแพะผ่านกระดาษกรอง

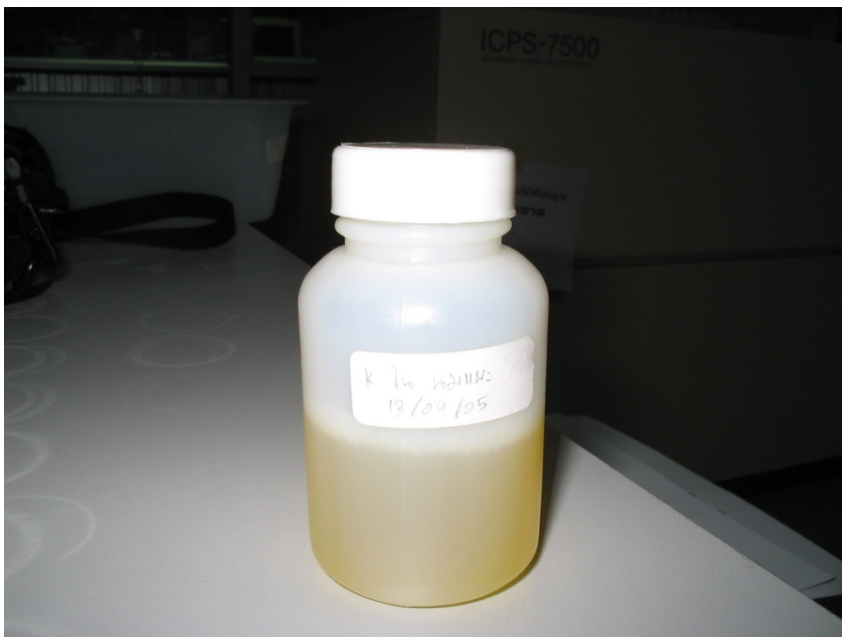
ภาพที่ 20 การสังเคราะห์วิตามินบี 12 โดยจุลินทรีย์ *Bacillus megaterium*

ภาพที่ 21 การเตรียมตัวอย่างสารละลายมาตรฐานธาตุโพแทสเซียมที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

ภาพที่ 22 การทำกราฟมาตรฐานธาตุโพแทสเซียมที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

ภาพที่ 23 ตัวอย่างน้ำนมแพะ

ภาพที่ 24 การวิเคราะห์หาปริมาณธาตุโพแทสเซียมในตัวอย่งน้ำนมแพะ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ปริมาณธาตุโพแทสเซียมและวิตามินบี 12 ของตัวอย่างน้ำนมแพะที่ทำการวิเคราะห์

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ปริมาณธาตุโพแทสเซียมและวิตามินบี 12 ของตัวอย่างน้ำนมแพะที่ทำการวิเคราะห์

เปอร์เซ็นต์ค่าการกระจายตัว (%RSD) ปริมาณธาตุโพแทสเซียมและวิตามินบี 12 ของตัวอย่างน้ำนมแพะที่ทำการวิเคราะห์

เปอร์เซ็นต์การได้คืนกลับของสารมาตรฐานที่ spike เข้าไป (% recovery) ปริมาณของสารมาตรฐานที่ทราบค่าแน่นอนที่ใส่เข้าไปในตัวอย่างแล้ววิเคราะห์ดูว่าได้ปริมาณสารมาตรฐานนั้นคงอยู่ในตัวอย่างเท่าใด